

השפעת צבע הרקע של הטקסט על חוויית הקריאה הנתפסת בקרב מבוגרים עם קושי או לקות קריאה

רותי בטינגר, האוניברסיטה הפתוחה | מדריכה: ד"ר טמלמן-יוגב לילך, האוניברסיטה הפתוחה

השיטה

18 מבוגרים
עם קושי או לקות קריאה

22 מבוגרים
ללא קושי או לקות קריאה

משתתפים:

הליך:

בספטמבר 1967 שונו חוקי התנועה בשוודיה והנהיגה עברה מצד שמאל של הכביש אל צד ימין. מהלך זה נועד לשפר את בטיחות הנהיגה, שכן במרבית כלי הרכב בשוודיה היה ההגה מותקן בצד שמאל, מבנה המותאם לנהיגה בצד ימין של הכביש. ואכן, בחודשים הראשונים אחרי המעבר ירד שיעור תאונות הדרכים בשוודיה במידה ניכרת. ברם, הירידה הייתה זמנית בלבד, ומקץ שנתיים חזר שיעור תאונות הדרכים לרמתו הקודמת.

חברת תרופות פיתחה תרופה חדשה נגד שפעת וטענה שבמחקר שערכה, דיווחו 90% ממי שנטלו את התרופה על שיפור במצבם בתוך שבוע מיום שהחלו ליטול אותה. במאמר ביקורת טענה מומחית לשפעת כי אין בנתון הזה כדי ללמד שהתרופה יכולה לשפר ולו במעט את מצבם של חולי שפעת הנוטלים אותה.

קריאת שני טקסטים קצרים בעברית.

כלי המדידה:

שאלון aRSX
הכולל חמישה מדדים: עומס קוגניטיבי, עומס פיזי, למידה נתפסת, חוויית משתמש ואסתטיקה, תחושת זרימה.

רקע תיאורטי

- מחקרים מצביעים על יתרון לצבעי רקע חמים כמו אפרסק, כתום וצהוב בעיקר בקרב אנשים עם לקות קריאה בהקשר של מהירות קריאה והפחתת עומס קוגניטיבי (Rello & Baeza-Yates, 2012; Rello & Bigham, 2017).
- האגודה הבריטית לדיסלקסיה עושה שימוש בשילוב טקסט שחור על רקע קרם, באתר האינטרנט שלה וממליצה עליו כמתאים יותר לקוראים עם דיסלקסיה (British Dyslexia Association, 2012).
- התאמות אישיות, כגון שינוי צבעים, גודל וריווח הטקסט, משפרות את חוויית הקריאה עבור מגוון רחב של קוראים (Dotan & Katzir, 2018; McCarthy & Swierenga, 2010).
- בעברית קיימים מעט מחקרים העוסקים בחוויית קריאה נתפסת.

מטרת המחקר

לבחון את השפעת צבע הרקע (לבן לעומת קרם) על חוויית הקריאה הנתפסת בקרב מבוגרים עם ובלי קושי או לקות קריאה.

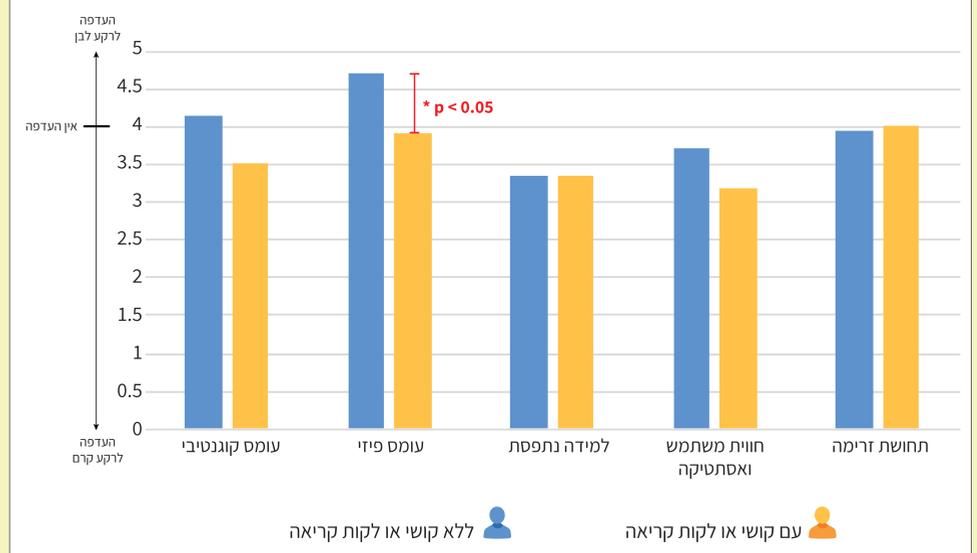
השערת המחקר

רקע בצבע קרם ישפר את חוויית הקריאה, בעיקר בקרב בעלי קושי או לקות קריאה.

ממצאים

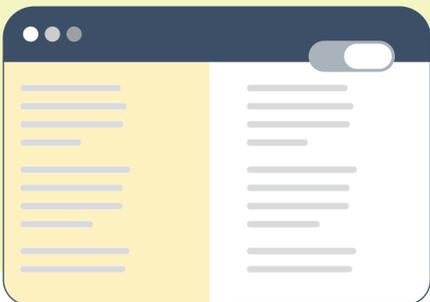
- בקרב משתתפים עם קושי או לקות קריאה נמצאה העדפה עקבית לרקע בצבע קרם.
- בקרב משתתפים ללא קושי או לקות קריאה לא נמצאה העדפה מובהקת לצבע רקע מסוים.
- נצפתה מגמה של הבדלים במדדי הקריאה הנתפסת בין הקבוצות. עם זאת, רק ההבדל במדד העומס הפיזי נמצא מובהק סטטיסטית.

השוואת ממוצעים בין שתי הקבוצות בחמישה מדדים של חוויית קריאה נתפסת (ציון נמוך יותר מבטא חוויית קריאה נתפסת משופרת בקריאה על רקע קרם)

דיון

- ממצאי המחקר מחדדים את הצורך להעמיק בהבנת הגורמים המשפיעים על חוויית הקריאה הנתפסת.
- נמצא פוטנציאל להתאמות חזותיות פשוטות לשיפור חוויית הקריאה.
- הממצאים משתלבים עם עקרונות ה-UDL (Universal Design for Learning): התאמות גמישות המאפשרות גישה שוויונית ללמידה.
- יישום מוצע:** פיתוח תוסף לדפדפן כרום. התוסף יאפשר שינוי צבע רקע הטקסט לקרם בלחיצת כפתור. **מטרת היישום:** הפחתת עומס חזותי ושיפור חוויית הקריאה הדיגיטלית, בדגש על אוכלוסיות עם קושי או לקות קריאה.

British Dyslexia Association. Dyslexia style guide, January 2012. <http://www.bdadyslexia.org.uk/>
 Dotan, S., & Katzir, T. (2018). Mind the gap: Increased inter-letter spacing as a means of improving reading performance. *Journal of Experimental Child Psychology*, 174, 13-28. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2018.04.010>
 McCarthy, J. E., & Swierenga, S. J. (2010). What we know about dyslexia and Web accessibility: a research review. *Universal Access in the Information Society*, 9, 147-152. <https://doi.org/10.1007/s10209-009-0160-5>
 Rello, L., & Baeza-Yates, R. (2012). Optimal colors to improve readability for people with dyslexia. In *Text Customization for Readability Online Symposium*. Retrieved from <https://www.w3.org/WAI/RD/2012/text-customization/#11>
 Rello, L., & Bigham, J. P. (2017). Good background colors for readers: A study of people with and without dyslexia. *Proceedings of the 19th International Acm Sigaccess Conference on Computers and Accessibility*, 72-80. <https://doi.org/10.1145/3132525.3132546>

